

Galopske utrke u zemljama Europske Unije

Stražanac, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:787746>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Petra Stražanac,apsolventica

Stručni studij smjera Zootehnika

GALOPSKE UTRKE U ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE

Završni rad

Vinkovci, 2015.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Petra Stražanac, apsolventica

Stručni studij smjera Zootehnika

GALOPSKE UTRKE U ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. Prof. dr. sc. Zvonko Antunović, predsjednik
2. Prof. dr. sc. Pero Mijić, voditelj
3. Prof. dr. sc. Boris Antunović, član

Vinkovci, 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POVIJEST GALOPSKIH UTRKA	2
3. GALOPSKE UTRKE.....	4
3.1. Ravne galopske utrke	4
3.2. Preponske galopske utrke.....	5
3.3. Galopske utrke na snijegu	7
4. PRAVILNIK O RAVNIM GALOPSKIM UTRKAMA (KSS).....	8
4.1.Propozicije.....	8
4.2.Upisivanje u utrke	8
4.3.Program utrka.....	9
4.4.Predhodno mjerenje.....	9
4.5.Start	10
4.6.Doping i antidoping kontrole	11
4.7.Odlučivanje trke	11
4.8. Kontrolno mjerenje	12
4.9.Nagrade	12
5.HIPODROM	13
5.1. Hipodrom Zagreb	13
5.2. Hipodrom Sinj.....	14
6. KONJI U GALOPSKOM SPORTU	15
6.1.PASMINE KONJA U GALOPSKOM SPORTU	15
6.1.1. Engleski punokrvnjak (EnglishThoroughbred)	15
6.1.2. Arapski punokrvnjak	17
6.1.3. Američki Quarter konj	18
6.2. Najslavniji konji u galopskim utrkama	19
6.3.Cijene trkačkih konja	21
6.3.1. Najskuplja trkača grla u svijetu	21
6.3.2. Najskuplja trkača hrvatska grla	23
7. TRKAČA KARIJERA GALOPSKIH KONJA	24
7.1. Trening punokrvnih trkačkih konja.....	24
7.2. Svjetski rekordi u galopskim utrkama.....	25
8. JAHAČI - JOCKEYJI I OPREMA ZA JAHAČA I KONJA.....	26
9. NESREĆE	28
10. GALOPSKE UTRKE U EUROPI	29
10.1.Europska i mediteranska Fedracija konjičkih utrka	29

10.2. Velika Britanija	29
10.3. Irska.....	30
10.4. Francuska	31
10.5. Mađarska	31
10.6. Italija	31
10.7. Češka.....	32
10.8. Belgija	32
10.9. Poljska	32
10.10. Srbija	33
11. GALOPSKI SPORT HRVATSKOJ	34
11.1.Galopske utrke u Hrvatskoj.....	34
11.2.Galopski konjički klubovi u Hrvatskoj	35
11.3.Održane galopske utrka u Hrvatskoj u 2014. godini	37
12.ZAKLJUČAK	40
13. LITERATURA.....	41
14. SAŽETAK.....	44
15. SUMMARY	45
16.POPIS SLIKA	46
17. POPIS TABLICA.....	48
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA	49

1. UVOD

Mnogobrojni povijesni podatci i arheološki nalazi dokazuju da je konjički sport star koliko i čovječanstvo. Želja za nadmetanjem i dokazivanjem čiji je konj brži ili snažniji javila se onog trena kada je čovjek naučio da jaše. Trailović(2009.) navodi da su prva nadmetanja bila između dva konja i jahača, što je kasnije, s razvojem civilizacije i otkrivanjem novih osobina konja, potaknulo razvitak i drugih konjičkih sportova. Vještina jahanja naročito dobiva na značenju u staroj grčkoj – 642.godine pr.Kr., kada konjske utrke postaju olimpijska disciplina.Utrke su po svemu sudeći najstariji i najpopularniji vid nadmetanja konja.

Galopske utrke predstavljaju vid takmičenja konja koji na svojim leđima nose jahača jockeya – sa kojim najbrže što mogu pokušaju da stignu do cilja. Glavni kriterij za ocjenu konja su pri tome pored pokazane brzine, dužina staze na kojoj trči i težina jahača. Na dužim stazama se trči znatno sporije , posebno u slučaju nošenja većeg tereta i tu pored brzine presudnu ulogu imaju snaga i izdržljivost za razliku od kraćih staza gdje prvenstveno do izražaja dolazi brzina galopera.

Galopske utrke danas zauzimaju najviše mjesto u hijerarhiji različitih disciplina konjičkog sporta, sa daleko najvećim obrtom novca, što je, konačno, ovu disciplinu uzdiglo na nivo jedne od najmoćnijih industrijskih grana.

2. POVIJEST GALOPSKIH UTRKA

Prema Trailoviću (2009.) utrke su po svemu sudeći najstariji i najpopularniji vid nadmetanja konja. Ravne galopske trke organizirali su još stari Rimljani, koji su to najvjerojatnije naslijedili od starih Grka. Pejić (1996.) navodi da Rimski povjesničar Severus piše o utrkama između 206. i 210. godine u Jorku. Organizirao ih je rimski car Lucije Septimije Sever s arapskim pastusima koje je doveo sa istoka. Poznato je da je u X stoljeću Ahelstan tražio trkače konje od osnivača francuske dinastije Kopt – Huga, međutim iz tog vremena ima malo pisanih podataka.

Najstarije utrke u Engleskoj su, prema sačuvanim zapisima, održane još 1161., zatim između 1209. i 1230. godine u blizini Londona. Godine 1161. utrke je organizirao Henry II. U 12 stoljeću izgorio je engleski gradić Marker, u kojem su živjeli uzgajivači konja. Kada se grad 1266. godine ponovo izgrađivao, određen je prostor za održavanje konjičkih utrka, a mjesto je dobilo ime Newmarket. Galopske staze u Newmarketu su i danas najbolje u Velikoj Britaniji. U 14. stoljeću Newmarket je bio centar uzgoja konja u Engleskoj. Trailović (2009.) navodi da je veliki pomak u razvoju galopskih utrka vezan uz Charlesa II, engleskog kralja koji je pokrenuo razvoj konjogojstva i konjičkih utrka u Newmarketu, gdje je njegov otac 1634. godine organizirao prvu Kup utрку. Prema Pejiću (1996.) početkom 18. stoljeća engleski konjički sport se naglo razvija, i do 1709. godine već se redovno objavljuju podatci o rezultatima utrka, a od 1727. godine izdaje se kalendar takmičenja koji sadrži i pravilnik o utrkama. U to vrijeme (1750 g.) osniva se i engleski Jockeyski Klub, koji je postao uzor po kojem su osnovani svi ostali nacionalni klubovi. Na kraju 18. stoljeća osnovane su i danas poznate utrke. Tako je 176. godine general Anthony St. Leger osnovao utрку za ispitivanje trogodaca, trči se i danas na kraćim stazama. Utrku "Oaks"- utрку omica, osnovao je 1799. godine lord Derby, a znatno prije toga – 1780. osnovana je najveća utrkа trogodaca – Derby. Na Kontinentu se Derby prvi puta trčao u Francuskoj 1836. godine, 1816. prvi puta su se utrke održale 1816. u Simeringu kraj Beča.

U Hrvatskoj konjički sport dobiva oblike organiziranog sporta početkom 20. stoljeća. Ranije, bio je to sport gotovo u pravilu razvijen kao privilegija oficira konjaničkih i artiljerijskih pukova. Priređuju se natjecanja i turniri, a varaždinski kraj je krajem 19. stoljeća zbog svojih prilika izrazito pogodan za takve aktivnosti. Povijest je zabilježila da su se u zagrebačkom „Jankomiru“ 1878. održale prve konjičke utrke. I Varaždin je slijedio primjer Zagreba, pa su tako u Varaždinu prve utrke održane 25. rujna 1887. godine.

Natjecali su se oficiri i vojnici i to u nekoliko kategorija.(Rijavec 2014.) (Slika 1.)Danas se u Hrvatskoj održavaju dvije međunarodne utrke u Zagrebu i jedna u Sinju.

Slika 1. Natjecanje vojnika i oficira u Varaždinu 1887.godine
(<http://cavalier-noir.org/zivot-stil/1-dio-varazdin-povijest-konjickog-sporta/>)

3. GALOPSKE UTRKE

Galopske utrke svrstavaju se u dvije grupe, ravne galopske utrke bez prepreka i galopske utrke s preprekama. Ivanković i sur., 2013.(cit.prema Makar, 2009.) galopske staze mog biti kratke (do 1600 m), srednje (1600 do 2400 m) i druge (dulje od 2400 do 44000 m za grla starija od 4 godine).

3.1. Ravne galopske utrke

U pravilniku o ravnim galopskim utrkama u čl.3 (Beograd, 2004.) navodi se da postoji nekoliko vrsta ravnih galopskih trka

- Klasne utrke se održavaju samo jednom u toku godine. U njima sudjeluju grla istog godišta (bez obzira na ranije postignute uspjehe), nose isti teret.

"Trial Stakes", za grla od tri godine na stazi od 1600m.

"Derby", za grla od tri godine na stazi od 2400m.

"Saint Leger", za grla od tri godine na stazi od 2800m.

Konj koji dobije sve tri Utrke osvaja Triple krunu- najveće priznanje koje jedan galoper može da osvoji u životu.(Traulović, 2009.) Nosilac Triple krune je podjednako dobar i na kratkim i na srednjim i na dugim stazama.

- Utrke od posebnog značaja za uzgoj, održavaju se jednom godišnje u kojima učestvuju grla istog ili različitog godišta i istog ili različitog pola. Grla istog godišta i istog spola nose isti teret, bez obzira na ranije postignute uspjehe. Utrke od posebnog značaja za odgoj ustanovljena su radi rangiranja grla za uzgoj.
- Handikep je utrka u kojoj ovlaštena osoba (handikaper) određuje grlima teret koji će nositi u utrci. U cilju izjednačavanja njihovih izgleda na uspjeh, a u skladu sa Pravilnikom i usvojenim propozicijama utrka, teret se određuje na osnovu njihovih prethodno pokazanih uspjeha u utrkama. Handikepi mogu biti slobodni i mehanički:

a)Slobodni; kada handicaper terete određuje po svojoj slobodnoj procijeni, a na osnovu dotadašnjih rezultata grla u utrkama, kao i trenutne forme grla upisanih u utрку.

b)Mehanički; kada je handicaper obavezan da primjenjuje pravila predviđena i određena propozicijama utrka. U mehaničkom handikepu se na ocjenu u generalnom handikepu, za svaku pobjedu grlu dodaje teret od 4 kg., za drugo mjesto 1,5 kg., a za treće 0,5 kg, dok se za četvrto mjesto ocjena u generalnom handikepu ne mijenja. Za grla van nagrade teret se umanjuje za 2 kg. Poslije tri uzastopna trčanja van nagrade, grlu se umanjuje teret za 3 kg.

Za svaku pobjedu u utrkama na drugim hipodromima u Srbiji u kojima je nagradni fond manji od najmanjeg određenog kategorizacijom utrka usvojenom od strane Upravnog odbora KSS dodaje se po 2 kg na već postignutu formu grla, za svako drugo mjesto po 1 kg, za svako treće mjesto po 0,5 kg. Grlu plasiranom na peto ili slabije mjesto, forma se umanjuje za dva kg, a poslije tri uzastopna trčanja van nagrade po 3 kg osim u Grup i Listed trkama ili u utrkama koje po iznosu nagrada odgovaraju Grup trkama, u kojim slučajevima se primjenjuje opterećenje i popust kao na Hipodromu Beograd. Gostujućim grlima smatraju se grla koja dolaze iz inostranstva radi učešća u trkama, a nisu trajno uvezena u Srbiju. U handikep utrkama mogu trčati samo grla koja su prethodno trčala najmanje dva puta od starta do cilja u službeno priznatim utrkama.

- Velter handikepi su utrke za grla koja nisu imala zapažene rezultate. U ovim utrkama handikaper određuje prvo teret najlošijem grlu, a ostalim grlima povećava terete shodno pokazanoj formi u trkama.
- Otvorena utrka je utrka u kojoj se tereti određuju prema godinama starosti grla.
- Utješna utrka je utrka u kojoj imaju pravo da sudjeluju samo grla koja nisu ostvarila nijednu pobjedu u utrkama.
- Prodajna utrka je utrka koja se organizira da bi se grlo koje pobjedi izložilo prodaji. Prodaji se mogu izložiti i ostala grla koja su sudjeluju u utrci. Obavlja se putem javne aukcije neposredno poslije proglašenja utrke ispravnom, počevši od najmanje cijene koja je prije trke najavljena i objavljena u programu utrka, ili izvlačenjem ponuđača (ako ih ima više), prema fiksno određenoj cijeni iz programa utrka.
- Utrka sa uvjetima za prodaju je utrka u kojoj, pored grla prijavljenih za prodaju, mogu da sudjeluju i grla koja se ne izlažu prodaji.

3.2. Preponske galopske utrke

Prema vrsti prepona, tlu, dužini staze i načinu izvođenja- obuhvaćaju utrke preko šiblja, steeplachase i lovne utrke. U njima sudjeluju pastusi, kobile i kastrati u starosti od 3 do 10, rjeđe 12 godina.

- *Utrke preko šiblja* održavaju se na travnatoj stazi, na dužinama od 2000 do 4000 m.(Trailović i sur., 2009.) Na svakih 400 m staze postavljene si prepone od drvenih okvira (visoki oko 0,70 m, široki oko 0,30 m), ispunjenih šibljem, koji zatvaraju cijelu širinu staze. Prepone su nagnute prema doskoku pod uglom od 45° i pri jačem udaru padaju. Frontalna širina prepona omeđena je zastavicama; desna crvena, lijeva bijela. U toj utrci

obavezan je skok preko svih prepona. U završnici (posljednjih 400- 500 m staze) nema prepona. Utrke se održavaju za konje istih ili različitih godišta. Postoje i hendikepi koji su znatno veći nego u ravnim utrkama. U ovim utrkama najčešće sudjeluju konji koji se nisu istaknuli u ravnim utrkama, međutim, ima konja čija prava vrijednost dolazi do punog izražaja baš u ovim utrkama.

- *Steeplachase* najpopularnije galopske preponske utrke, održavaju se na travnatoj stazi, rjeđe na pješčanoj. Staza može više puta mijenjati smjer, a prepone su čvrste, ne padaju pri udaru. Utrke se održavaju na udaljenosti od 3200 do 7200 m. Na svakih 200-400 m postavljene su prepone u obliku široke i guste živice, zemljanih bedema, nasipa, jaraka sa vodom ili bez nje i sl. Trailović i sur., (2009.) navode da pored engleskih punokrvnjaka, natječu se i visoko polukrvni konji. Dimenzije prepona (visina od 1,20 do 1,70 m, jarci širine do 7 m.) zavise od značaja utrke. Po broju prepona (32) i njihovim dimenzijama (visina do 1,70 m, širina do 3 m) i po dužini staze (oko 7200 m), najteži su Grand National Steeplechase u Liverpoolu u Engleskoj i Veliki pardubički steeplchase u Češkoj. Ova vrsta galopskih utrka ima najveći broj nesreća jer konji pri padu na preponama, često slome nogu ili vrat, a jahač se teže povrijedi. (Slika 2.)

Slika 2. Speelachase preponske utrke

(http://www.france-galop.com/uploads/tx_fgpccontent/Gras_Savoye_prez_evenement__04.jpg)

- *Lovne utrke* se za razliku od prethodnih, održavaju a stazi koja nije ravna, uz mjenjanje smjera trčanja.(Trailović i sur., 2009.)Prepone liče na prirodne prepreke, to mogu biti oborena debla, ograde i živica, postavljene u razmacima od po nekoliko stotina metara. Utrka se sastoji iz dva dijela, u prvom dijelu svi trče za vođom, do posljednje prepreke, odakle počinje slobodan šprint na 500-600 m pred ciljem.

- *Utrke quartar konja* na disciplini od 400 do 900 metara. Kod nas ih nema, a i u Europi je organiziranje ovih trka počelo tek prije 2-3 godine. Prva u tome je bila Italija.

3.3. Galopske utrke na snijegu

Održavaju se u nekim sjevernijim zemljama (Finska, Švedska, Norveška) gdje služe kao dopuna redovnom ispitivanju konja u utrkama. (Flander, 1975.) Na njima se utrkuju engleski punokrvnjaci u starosti 3 do 10 godina održavaju se na hipodromima ili na stazama pripremljenim u tu svrhu. Pravila i uvjeti za utrke su isti kao i kod ravnih galopskih utrka, najčešće ih jašu profesionalni jahači, ali postoje i utrke za amatere. Glop na snijegu znatno je teži jer snijeg umanjuje brzinu, i zahtjeva od konja puno veći napor i odličnu fizičku kondiciju. Postignuto vrijeme u ovim utrkama je znatno manje nego u onima na travnatim ili pješčanim stazama iste dužine. Da bi se izbjeglo klizanje konja i spriječilo skupljanje snježnih naslaga, konji se potkivaju s posebnim potkovama. Oprema konja i jahača je jednaka kao i u ostalim galopskim utrkama. (Slika 3.)

Slika 3. Galopske utrke na snijegu
(swiss-image.ch (Andy Mettler)

4. PRAVILNIK O RAVNIM GALOPSKIM UTRKAMA (KSS)

4.1. Propozicije

Propozicije utrka sadrže: naziv organizatora utrka, mjesto i datum održavanja utrka, nazive utrka, dužine staza u utrkama, kategoriju grla koja imaju pravo učešća, odredbe o načinu hendikapanja i obračunavanja tereta u utrkama, ukupan iznos novčanih nagrada i način njihovog raspoređivanja nagrađenim grlima, uzgajivače, posebne i počasne nagrade, visinu upisnine (odnosno odstupnine), mjesto, dan i sat zaključenja upisa (ako sat nije predviđen smatra se da se upis zaključuje u 12 sati dana predviđenog za upis), mjesto, dan i sat objavljivanja upisa i tereta upisanih grla za svaku utrku; mjesto, dan i sat izvlačenja startnih brojeva, odredbe o tome tko može da vrši upis, odredbe o naknadi štete zbog neodržavanja utrka (za slučaj da utrke iz bilo kog razloga ne budu održane), i sve drugo što u skladu sa Pravilnikom bude predviđeno propozicijama za pojedine utrke ili općim odredbama koje čine sastavni dio propozicija.(Pravilnik o ravnim galopskim utrkama u Srbiji (čl.5)) Propozicije trka moraju se objaviti najkasnije 10 dana prije održavanja trka.(Pravilnik o ravnim galopskim utrkama u Srbiji (čl.6.))

4.2. Upisivanje u utrke

Upisivanje grla u utrke vrši vlasnik grla ili osoba koja je u toj ovlasti. Prijavljeni trener grla smatra se ovlaštenim za upisivanje u utrke, Osim ako vlasnik drugačije ne odluči. U slučaju kada grlo pripada dvojici ili većem broju vlasnika, vlasnici će sporazumno odlučiti tko će vršiti upis u trke.(čl.19.) Nijedno grlo ne može trčati u utrci u koju nije pravilno upisano.(čl.20.) Upis mora da sadrži : ime, prezime i adresu vlasnika, ime trenera, ime grla, spol, godine starosti i opis grla, ima oca i majke, postignute rezultate i iznose dobivenih nagrada, naziv i datum održavanja utrke, dokaz o pravilno izvršenoj registraciji(čl.21.) Članak 28. navodi da brisanje grla iz utrke može vršiti samo vlasnik, odnosno osoba ovlaštena za to od strane vlasnika grla, shodno propozicijama trka, a najkasnije 24 sata poslije objavljivanja upisa i tereta. Smatra se da je grlo izbrisano iz određene utrke, u koliko za njega nije plaćena upisnina za određenu trku, ako na vrijeme nije prijavljen jahač i ako je u međuvremenu poslije izvršenog upisa uginulo grlo.(čl.28) Izjava o brisanju je neopoziva. (čl.29.)

4.3. Program utrka

Organizator utrka je obavezan da za svaki trkački dan izda program utrka. Program utrka mora biti gotov najkasnije 24 sata prije vremena predviđenog za početak prve utrke i stavljenjavnosti na raspolaganje.(čl.40.) Program utrka mora da sadrži: naziv organizatora utrka i njegovo sjedište; imena članovatrkačkog odbora (rukovodstva utrka), članova sudačkog kolegija, sudca na cilju, sekretara zautrke, startera, mjerača tereta, dežurnog veterinara, dežurnog ljekara, šefa kladionice i šefatehničke službe; naziv utrka sa naznačenjem kategorije grla za koju su otvorene, dužine staza u utrkama i iznose nagrada pobjedniku i plasiranim grlima (uključujući; uzgajivače, počasne i posebne nagrade, ako su iste predviđene), redni broj i vrijeme početka pojedinih utrka, imena upisanih grla za svaku utрку, sa naznačenjem godina starosti, spola, boje dlake, imena vlasnika grla, sa naznačenjem trkačkih boja (dresa i kape), porijeklo upisanih grla (imena roditelja), imena trenera, ako je trener prijavljen; imena jahača prijavljenih prilikom upisa; terete koje grla nose u smislu propozicija; i startne brojeve grla.

4.4. Prethodno mjerenje

Prema članku 41. ravnih galopskih utrka provjera tereta koje grlo nosi vrši se u prostoru za mjerenje. Prostor za mjerenje se otvara 2 sata prije roka određenog za početak utrke. Po otvaranju prostora za mjerenje, a najkasnije za 30 minuta, prije početka svake utrke, svi jahači koji sudjeluju u utrci moraju biti izmjereni, poslije čega se prostor za mjerenje zatvara. Ako iz opravdanog razloga nije moguće u predviđenom roku izvršiti mjerenje svih jahača koji sudjeluju u utrci, sudski kolegij može odobriti da se vrijeme mjerenja produži. Organizator utrka je dužan osigurati prostor za mjerenje i preciznu vagu zamjerenje jahača. Prema članku 43.prije utrke mjere se jahač i pribor koji će grlo nositi. Od toga se izuzimaju: korbač, kaciga, podsedlica sa brojem, naočale, zaštita od jakog vjetra, kapuljača, grudna zaštita, martingal, korpa za njušku i sve što konj nosi na nogama.

4.5. Start

Prema članku 53. poslije mjerenja jahači su dužni da se jave starteru u padok najkasnije 20 minuta prije početka utrke. Na poziv startera "jaši" jahači projahuju svoja grla i na naredbu startera izlaze iz padoka i jašu u probnom galopu ispred sudačke tribine i publike. Na zahtjev ovlaštenog trenera sudački kolegij može osloboditi njegovo grlo probnog galopa iz opravdanog razloga, ali uz plaćanje takse u visini od 3 % od iznosa prve nagrade. U tom slučaju, oslobođeno grlo se vodi odmah na stazu poslije posljednjeg grla koje sudjeluje u probnom galopu.

U članku 54. navodi se da ako je organizator utrka predvidio paradu, svako grlo koje sudjeluje u utrci po izlasku iz padoka mora da sudjeluje u paradi. U tom slučaju probni galop se jaši poslije parade. Nijedno grlo ne može biti oslobođeno sudjelovanja u paradi. Na znak sudačkog kolegija, starter poziva jahače sa grlima na start podizanjem zastave. Start se pušta od polaznog stuba. (čl. 54.) Start se pušta, po pravilu, iz start mašine. U tom slučaju:

- na poziv startera, grla moraju u roku od 3 minuta da uđu, prema svojim brojevima, svako u svoj startni boks.
- po isteku 3 minuta od znaka startera da grla uđu u svoje startne boksove, starter pušta utrku bez obzira na to da li su sva grla ušla u svoje startne bokseve.
- start se pušta tako što starter daje znak za početak crvenom zastavicom i istovremeno otvara startne bokseve.

Ako zbog neispravnosti start-mašine sva grla ne mogu na dati znak startera krenuti, start se ponavlja. U tom slučaju starter će zastavom označiti da start nije uspio, a pomoćnik startera, koji se postavlja na 100 m udaljenosti od starta u pravcu utrke, mahanjem zastavom upozorava jahače na to da start nije uspio. Ako se neispravnost start-mašine ne može otkloni brzo, start će se pustiti zastavom. O ispravnosti start-mašine mjerodavno je jedino mišljenje startera. Kod starta bez start-mašine, jahači sa svojim grlima poravnavaju se, poredani po svojim startnim brojevima, iza linije starta, pri čemu jahač sa najmanjim startnim brojem zauzima mjesto bliže unutrašnjoj strani staze. Starter ima pravo da grlo, koje je nemirno i ometa druge jahače i grla, postavi u drugi red, odnosno najmanje 10 m iza linije starta. Kada su grla poravnana u jednoj liniji, starter pušta utrku spuštanjem zastave. Smatra se da je trčalo ono grlo, koje je starter pozvao da uđe u svoj startni boks, odnosno da se poravna iza linije starta. Na mjestu starta mogu se nalaziti pored grla i njihovih jahača, samo starter i njegovi pomoćnici, koji pomažu grlima prilikom ulaska u

svoje startne bokseve, a i licu koja određuje organizator utrka.(čl. 56.) Starter može, samo u izuzetnom slučaju dozvoliti nekom trećoj osobi da pomaže kod ulaska u start-mašinu, ali samo ako to potreba nalaže.(čl.57.) Mjesta koja će grla zauzeti u start-mašini određuju se izvlačenjem brojeva, na način određen propozicijama utrka.(čl. 57.) Nijedna osoba ne smije se bez posebnog odobrenja startera nalaziti kod polaznog stupa i start mašine niti smijejahaču da pomaže za vrijeme starta.

4.6. Doping i antidoping kontrole

Pod dopingom se podrazumijeva primjena odgovarajućih lijekova kod životinja pred utрку ili takmičenje u cilju povećanja ili smanjenja njihovih sportskih izvedbi – brzine, snage, izdržljivosti i sl. (Tralović i sur.,2009.) Konjem pod dopingom se smatra svako grlo u čijim se tkivima, tjelesnim tekućinama poslije utrke utvrdi i najmanja količina bilo koje zabranjene supstance, bez obzira kada je dana životinji i zbog čega je dana. Postoje dopinzi radi pobjede, doping radi poraza i slučajni doping, terapijski doping, stimulativni doping, tonični doping. Doping kontrola je način borbe protiv dopinga u konjičkom sportu, uvedena je početkom prošlog stoljeća. (Traulović i sur.,2009.) Usaglašavanjem propisa postignut je velik doprinos u brojnim internacionalnim organizacijama koje se bave i doping kontrolama: Međunarodna konjička federacija (FEI Federation Equestre Internationale), Međunarodne trkačke federacije (AORC – The Association of Official Racing Committe), Međunarodo udruženje sportskih veterinara(IGSRV- Internacional Group of Racing Veterinarians), i nacionalnih konjičkih udruženja. Liste zabranjenih supstancija donose ove međunarodne organizacije, pri čemu se nacionalnim propisima mogu predvidjeti i liberalnija rješenja od postojećih internacionalnih standarda koji moraju biti ispoštovani na takmičenjima internacionalnog ranga.

4.7. Odlučivanje trke

Člankom 74. određeno je da odmah po istrčanoj utrci sudac na cilju odlučuje o redoslijedu dolaska grla na cilj i određuje međusobne razmake između svih grla u trenutku dolaska na cilj. Njegova odluka o tome jedino je mjerodavna i ne može se osporiti. Istovremeno sudac na cilju predlaže sudskom kolegiju odluku o načinu na koji je pobjeda

izborena. Izmjena odluke sudca na cilju može uslijediti samo zbog diskvalifikacije ili distanciranja (pomicanja u plasmanu) nekog grla. Ako postoji foto finiš snimak, sudac na cilju može da zahtjeva da pogleda snimak prije nego što donese svoju odluku. Ako sudac na cilju donese svoju odluku prije nego što pogleda snimak foto finiš kamere, on može, uz odobrenje sudskog kolegija, da izmjeni svoju odluku, usuglašavajući je sa snimkom foto finiš kamere. Ako dva ili više grla stignu istovremeno na cilj, sudac na cilju proglašava mrtvu utrku između tih grla.(čl.76.) Kod mrtve utrke odgovarajuće nagrade se dijele ravnomjerno. Ako je u pitanju počasna nagrada, ždrijebom se odlučuje kome će pripasti, ukoliko propozicijama utrka nije drugačije predviđeno.

4.8. Kontrolno mjerenje

Prema članku 77. poslije istrčane utrke jahači svih nagrađenih grla i jednog grla više prave počasni krug pred sudskim kolegijem, a zatim, pod kontrolom sudca na cilju, jašući odlaze na kontrolno mjerenje. Odstupanja su dopuštena samo u slučaju kada se zbog djelovanja više sile na takav način može postupiti, o čijoj opravdanosti odlučuje sudski kolegij. Pošto mjerač tereta na osnovu kontrolnog mjerenja utvrdi da su tereti svih jahača ispravni, mjerač to objavljuje, a sudački kolegij utvrđuje konačan plasman u utrci. Ako mjerač tereta utvrdi neispravnost tereta kod jednog ili više jahača, obavještava odmah o tome sudački kolegij, radi poduzimanja odgovarajućih mjera.

4.9. Nagrade

- Nagrada, je novčani iznos koji se daje vlasniku grla za osvojena mjesta u utrci predviđen propozicijama utrka i/ili u naturi (počasne nagrade).
- Počasna nagrada je nagrada koja se ne daje u novcu.
- Uzgajivačka nagrada je novčani iznos koji se daje domaćem odgajivaču najbolje plasiranog grla u jednoj utrci.
- Kao ukupno dobivene nagrade smatraju se nagrade osvojene u svim priznatim utrkama.
- Posebne nagrade, kao što su uzgajivače i druge nagrade van plasmata, ne uračunavaju se u iznos ukupno dobivenih nagrada.

5. HIPODROM

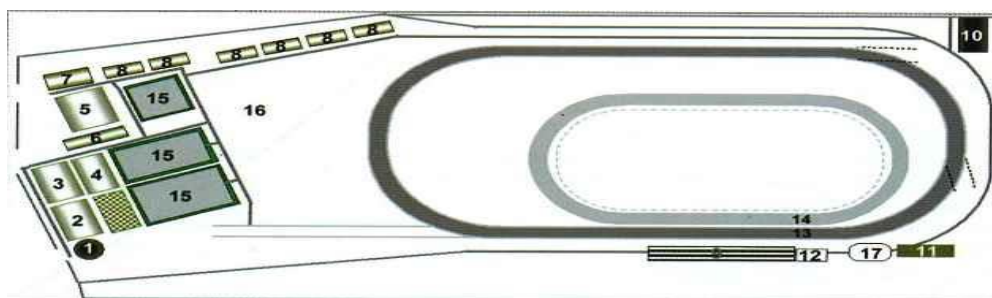
Sve se utrke održavaju na posebno uređenim mjestima-hipodromima.(Pejić 1996.) Po površini koju zauzimaju, hipodromi mogu biti mali, srednji ili veliki (10- 200 ha), a mogu biti građeni samo za galopske, samo za kasačke, ili su kombinirani za jedne i druge utrke.

U svijetu, zahvaljujući naglom razvoju utrka, postoji veliki broj hipodroma. Pejić (1996.) navodi da neki gradovi imaju i po dva ili tri hipodroma. Najčuvaniji hipodromi su u Engleskoj: Newmarket, Epsom, Ascott i Liverpool. U Europi su najpoznatiji Longchamps u Parizu, San Siro u Milanu, kao i hipodromi u Baden Badenu, Hamburgu, Moskvi, Rimu i Beču. Na našim prostorima najstariji izgrađeni hipodrom bio je onaj u Cvenu kod Ljutomera (Slovenija), izgrađen 1890 godine, koji danas ne postoji.(Flander 1975.) U Skoplju (Makedonija) hipodrom je izgrađen 1954. godine, u Ljubljani 1957., a obnovljeni su u Subotici, Požarevcu, Čačku i Osijeku. U Srbiji najveći hipodrom je onaj u Beogradu, izgrađen 1914. godine i od tada je, osim u toku ratova, stalno u uporabi. (Pejić 1996.) U Zagrebu novi hipodrom je izgrađen 1950. godine. Drugi najveći hipodrom u Hrvatskoj je onaj u Sinju izgrađen 1979. godine. Hipodrom mora, pored glavne trkače staze, imati nekoliko pomoćnih ili staza za trening, sudačku tribinu, tribine za gledaoce, štale za smještaj konja, i objekti za druge namjene (kladionice, mjeraonica prostor za mjerenje jahača, potkivačnica, sedlarnica, padok, i sl.). (Pejić 1996.) Kladionica je važan dio hipodroma, u većini zemalja svijeta, kladionice obrću ogromne količine novca od kojeg je jedan dio namijenjen unaprjeđenju konjogojstva, drugi dio propada organizatorima kladenja i kladioničarima, a treći dio dobiva država.

5.1. Hipodrom Zagreb

Zagrebački hipodrom je srednje veličine koji objedinjuje sve grane konjičkog sporta, što je u svijetu rijetkost.(<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=97>) Uređen je po uzoru na pariški Longchamps uz obalu Siene. Staze samog hipodroma sagrađene su kvalitetno, s drenažom, imale su brezove ograde, a i veliku tribinu urezanu u pješčani nasip koji je ograđivao hipodrom, kao i ostale sportske objekte. Hipodrom je projektiran s travnatom stazom za galopske utrke dugom 2400 m, kakvom se mogu pohvaliti samo rijetki hipodromi na svijetu, travnatom galopskom stazom od 1600 m, te kasačkom stazom nasutom šljakom od 1000 m. Sve tri staze svečano su otvorene 1950. godine. U sredini

kasačke staze uređen je parkur za natjecanja u preponskom jahanju. Godine 1952. prostor hipodroma dan je na korištenje i upravljanje tadašnjem Konjičkom klubu Zagreb, osnovanom 24.04.1948. godine. Zahvaljujući golemim naporima i utjecaju dugogodišnjeg predsjednika KK Zagreb Arturu Blažeku hipodrom je sve te godine ostao ovdje gdje je i danas, izgrađen je štalski prostor, sagrađena montažne tribina i 1972. hipodrom dobio fiksnu ogradu i tako postao zaokružena cjelina. Nakon Univerzijade 1987. godine započeta je gradnja zatvorene jahaonice na hipodromu koja je dovršena 1989. godine. Izgradnjom hale nestala je galopska staza dužine 2400 m. Prirodna ograde od živice kojom su bile ograđene sve postojeće staze uklonjena za potrebe održavanje misnog slavlja Svetog Oca Ivana Pavla II. 1994. godine. Danas se hipodrom prostire na 47 ha i na njegovoj površini nalazi se travnata galopska staza dužine 1600 m širine 20 m, pješčana staza za trening dužine 1550 m širine 6 m, šljunčana kasačka staza dužine 1000 m širine od 16 do 20 m, tri parkura za preskakanje prepona – travnati parkur dimenzija 120x150 m, dva pješčana dimenzija 100x120 i 100 x 80, hala za jahanje dimenzija 60x26.

Slika 4. Shematski prikaz Hipodroma u Zagrebu
(Ivanković. 2004.)

5.2. Hipodrom Sinj

Hipodrom u Sinju izgrađen je 1979.godine za potrebe Mediteranskih igara u Splitu.(<http://www.visitsinj.com/en/StoRaditi/64/riding>) Njegova izgradnja imala je veliki utjecaj na razvoj konjičkog sporta u Sinju. Od tada je grad Sinj tradicionalno domaćin mnogim domaćim i međunarodnim galopskim i preponskim turnirima. Drugi je po veličini u Hrvatskoj , odmah nakon zagrebačkog.

6. KONJI U GALOPSKOM SPORTU

U sportu se upotrebljavaju samo koji toplokrvni konji, među njima posebno mjesto zauzimaju punokrvni i polukrvni konji.

6.1. Pasmine konja u galopskom sportu

6.1.1. Engleski punokrvnjak (EnglishThoroughbred)

Vrlo je malo autentičnih podataka o nastanku sveukupne svjetske populacije engleskog punokrvnjaka (*Kidd, 1995*). Iako se pasmina formirala širom svijeta, u Velikoj Britaniji odigrala se najosjetljivija faza razvitka pasmine. Glavna trkaća pasmina u Velikoj Britaniji prije nastanka engleskog punokrvnjaka bila je galloway pony i trkaća populacija orijentalnih i polukrvnih grla. Pouzdan podatak potkrijepljen brojnim zapisima je utjecaj tri uvezena pastuha čijim je potomstvom konsolidirana pasmina engleski punokrvnjak (*TB Heritage, 2006.*). Pastusi osnivači su: Byerley Turk (1679.), Darley Arabian (1700.) i Godolphin Arabian (1724.). Pastusi, nosioci linija, koji su fiksirali i prenosili utjecaj svojih arapskih predaka na potomstvo, te koji su razdvojili linije bili su: Matchem (Godolphin Arabian, Familija 4), Herod (Byerley Turk, Familija 26) i Eclipse (Darley Arabian, Familija 2). Linije nisu podjednako zastupljene, pa tako liniju Eclipse obuhvaća oko 95% današnjeg uzgoja engleskog punokrvnjaka diljem Svijeta. Rodovi kobila engleskog punokrvnjaka formirani su krajem 19. stoljeća. Broj rodova učestalo se mijenjao i dopunjavao kroz godine obzirom da je knjiga engleskog punokrvnjaka i danas otvorena, tako da se prvotni broj od 43 kobile, odnosno roda, povećao na 74 današnja roda. Engleski punokrvnjak je pasmina koja je od samih početaka selekcioniranja bila usmjerena u pravcu stvaranju grla koja će posvojoj konformaciji omogućavati postizanje velikih brzina i savladavanje teških tjelesnih napora (*Mitchell, 2004.*). Grla pasmine engleski punokrvnjak prosječno su visoka 162 cm (150-172 cm). Okvir je kvadratičan, glava profinjena i suha, vrat elegantan, nešto duži i lakši u usporedbi s drugim pasminama, povijen u luk i dobro povezan s trupom (*Kidd, 1995*). Greben je izražen, lopatica dobro položene, noge izrazito čvrste, čiste, umjereno koščate i s izraženim tetivama. Leđa srednje duga, tijelo duboko i rebra bačvasto zaobljena. Rep je srednje nasaden, sapi snažne i mišićave, skočni zglobovi su čvrsti, što zajedno utječe na sigurne kretnje i dobru akciju potrebnu za postizanje velikih brzina. Boja dlake može biti bilo koja čista boja (dorata, alata, vrana i siva), uz česte bijele oznake na glavi i nogama, međutim moguće je i pojavljivanje bijelih oznaka i na drugim

dijelovima tijela (Romić, 1976). Uzgoj engleskog punokrvnjaka na hrvatskom tlu ima tradiciju dugu preko 160 godina. U razdoblju 1970.-1990. godine u Hrvatskoj djeluje nekoliko ergela, no danas su aktivne samo dvije: Ergela Serdar u mjestu Blato kraj Zagreba i Alkarska Ergela d.o.o. u Sinju. U novijem dobu intenzivan razvoj uzgoja započinje uvozom grla početkom 90-tih. (Čačić i sur., 2007.) Intenzivniji uzgoj engleskog punokrvnjaka u Republici Hrvatskoj započinje početkom 1990-ih godina kada se bilježe prvi uvozi rasplodnih grla. Uzgoj engleskog punokrvnjaka u Hrvatskoj podijeljen je u dvije skupine: prvu skupinu čine Thoroughbred grla (TB), tj. grla koja su rezultat pripusta pastuha i kobila koji su registrirani u neki od priznatih nacionalnih registara (Thoroughbred Stud Book), odobrenog od strane komisije za verifikaciju matičnih knjiga, te koje je začeto prirodnim putem, tj. bez provođenja umjetnog osjemenjivanja, embriotransfera, kloniranja ili bilo kakvog drugog oblika genetske manipulacije.

Drugu skupinu čine Non-Thoroughbred grla (NTB), tj. grla koja nisu registrirana u neki od priznatih nacionalnih registara i čiji roditelji također nisu u nekom od priznatih registara. U Hrvatskoj ovu populaciju čine grla vezana na uzgoj bivše Jugoslavije. (Slika 5.)

Slika 5. Engleski punokrvnjak

(http://www.vef.unizg.hr/org/stocarstvo/webaplic/predavanja_web/3.semestar_web/I.K_web/PASMINE%20I%20OPCA%20PASMINSKA%20SVOJSTVA_files/slide0006_image014.jpg)

6.1.2. Arapski punokrvnjak

Arapski konj (Slika 6.) potječe iz Sjeverne Afrike i Srednjeg istoka, pogotovo iz Egipta (Hermesen 1997.) Arapski punokrvnjaci su konji koji pokazuju jasne značajke pasmine i potomci su konja uvezenih iz prije navedenih područja. Arapski konji se ponajprije smatraju atraktivnim i kvalitetnim jahaćim konjima, ali u nekim se zemljama koriste i za posebne utrke arabera. Također se koriste za poboljšanje ili oplemenjivanje srugih pasmina i pružila je temelj za engleske punokrvnjake. To su iznimno inteligentni konji nevjerojatne izdržljivosti. Glava je posebna značajka ove pasmine, imaju široko čelo, malena njuška i konkavan profil. Imaju malene šiljaste uši gotovo se dodiruju, a oči su neobično velike i izražajne. Imaju velike nozdrve, izvijeni vrat i relativno široka prsa. Arapski konji su najčešće kestenjavi, ridi, sivi ili ride vrani. Često imaju bijele oznake na nogama i glavi. Arapska pasmina konja u našim krajevima najstarija je pasmina o kojoj postoje pisani podaci (Čačić, 2005b). Arapski konji u našim krajevima uzgajaju se prema pisanim podacima od 1374. godine. Godine 1524. u đakovačkoj ergeli u uzgoju je 130 rasplodnih kobila i 300 jahaćih konja. U 2004. godini završeno je sistematiziranje uzgoja arapskih konja u Republici Hrvatskoj uz uvažavanje značaja arapskih konja u ukupnom uzgoju, kako i suvremenom kretanjima u uzgoju i konjičkom sportu. Time je podijeljen na dvije subpopulacije:

1. Čistokrvni arapski uzgoj – kojeg čine grla priznata od strane međunarodne krovne uzgojne organizacije (World Arabian Horse Organization) i njihovi potomci rođeni u Hrvatskoj. (Čačić, 2005b).
2. Tradicionalni hrvatski arapski uzgoj – čine grla koja svoje korijene imaju u bosanskoj ergeli Borike, njihovi potomci i potomci ove dvije subpopulacije. (Čačić, 2005b).

Slika 6. Arapski Punokrvnjak

(<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/54/Halterstandingshotarabianone.jpg>)

6.1.3. Američki Quarter konj

Quarter je najstarija i najpopularnija američka pasmina, nastala je od konja arapske krvi koje su Španjolci doveli u Ameriku, a poslije su oplemenjeni engleskim punokrvnjacima. (Slika 7.) Glava quartera je malena sa širokim čelom, i čeljustima, te izražajnim očima. Greben je jedva zamjetljiv, ali su stražnje sapi izrazito snažne i mišićave. Noge su čvrste s kratkom goljenicom, širokim, plosnatim, niskim skočnim zglobovima te mišićavim prednjim i stražnjim dijelovima butina. To su brzi konji s dobrim osjećajem za ravnotežu, i njima je vrlo lako upravljati. Mišićave stražnje sapi i noge omogućuju im brzi trk, okret i zaustavljanje. U Americi u 17. i 18. stoljeću, budući da nisu imali hipodroma, konji su se uglavnom utrivali po ulicama na udaljenosti koja je obično iznosila četvrtinu milje (engl. Quarter = četvrtina), što je otprilike 400 m. Da bi pobijedio, konj je morao brzo ubrzavati, a ova pasmina je bila brža od svih ostalih, te je postala poznata kao konj quarter. (Hermsen 1997.).

Slika 7. Quarter

(https://de.wikipedia.org/wiki/American_Quarter_Horse#/media/File:Quarter_Horse_Buckskin.JPG)

6.2. Najslavniji konji u galopskim utrkama

Najbolji galoperi koji su obilježili određeni period povijesti galopskog sporta u svojim zemljama najčešće su bili i nosioci Triple krune.(Traulović i sur, 2009.) Za natjecanje u klasnoj utrci svaki konj ima pravo samo jedanput u životu, i one se trče jednom godišnje.

Jedan od najslavnijih galopera svih vremena je Secretariat. 9.lipnja 1973.godine u Belmontu proglašen je za najboljeg trkaćeg konja svih vremena. Na trkaćoj stazi Belmont Parka u New Yorku, osvojio je Belmont Stakes, posljednju utrku za američku Triple krunu i to sa 31 dužinom prednosti. Pobijedio je u 16 od 21 utrke u svojoj kratkoj karijeri koja je trajala 16 mjeseci, od nagrada je zaradio 1.333. 000 dolara.(Slika 8.)

Slika 8. Spomenik Secretariatu u Belmot parku (Traulović,2009.)

Mill Reef odgojen je u Americi, ali je kasnije poslan u Britaniju. Obarao je rekorde u Engleskoj i Francuskoj, dobio je Derby, Eclipse Stakes, da bi mu u posljednjoj utrci na Longchampu pobjeda bila dovedena u pitanje zato što je u cilju slomio nogu. (Traulović i sur., 2009.)

Seabiscuit (23. svibnja 1933 - 17. svibnja 1947) bio šampionski punokrvni trkači konj u Sjedinjenim Američkim Državama (Wikipedia/Seabiscuit, 2015.). Seabiscuit je imao nesretan početak njegove trkačke karijere, ali je postao simbol nade za mnoge Amerikance tijekom Velike depresije. Seabiscuit je protagonist filma Charlesa Howarda koji se zove Seabiscuit: Lost Documentary (1939); Shirley Temple film: Priča o Seabiscuit (1949); knjiga, Seabiscuit: An American Legend (2001) Laura Hillenbrand; a filmska adaptacija Hillenbrand knjige, Seabiscuit (2003), je bio nominiran za Oscara za najbolji film. (Slika 9.)

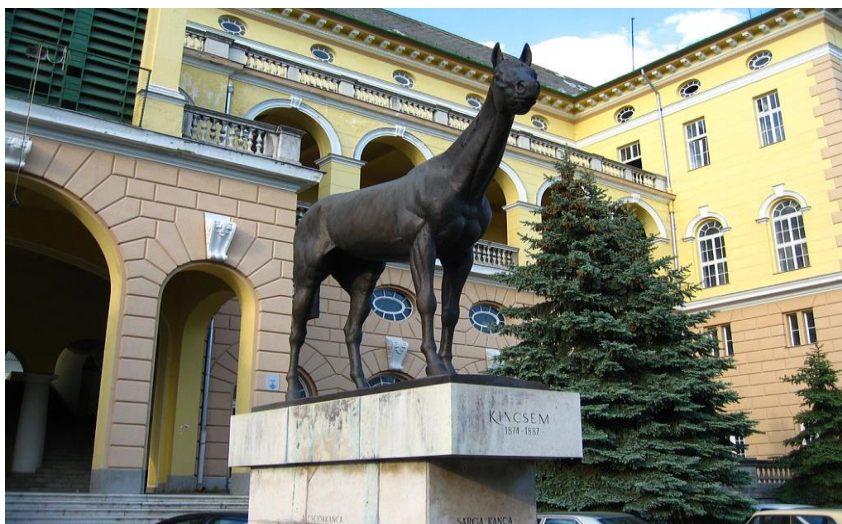

Slika 9. George Woolf na Seabiscuitu

(https://en.wikipedia.org/wiki/Seabiscuit#/media/File:Seabiscuit_workout_with_GW_up.jpg)

Najbolji konj kojeg je ikada imala Italija je Ribot, osvojio je titulu najboljeg dvogoca u Italiji, a zatim postao šampion u trogodačkoj konkurenciji. Preskočio je klasne utrke da bi krenuo na pohode u Europi gdje je lako osvajao velike utrke. (Traulović, 2004.) Najpoznatiji australski galoper je Phar Lap, konj po kojem je snimljen i čuveni film pod istim nazivom.

Kincsem ili Moje blago je kobila koju mnogi smatraju najboljim galoperom svih vremena. Ona je grlo mađarskog veleposjednika Ernea Blaškovića. Imala je 54 starta i 54 pobjede. (Slika 10.)

Slika 10. Statua u prirodnoj veličini , Kincsem park, Budimpešta
(https://en.wikipedia.org/wiki/Kincsem#/media/File:Statue_of_Kincsem.JPG)

Lagunu iz Srbije, oždrebljenu 1938. Godine u Italiji, mnogi smatraju najboljim konjem svih vremena. Zbog toga što je sve utrke dobivala u sprintu start-cilj.(Traulović i sur.,2009.)

Billi Allen oždrijebljen u Irskoj 2001.godine. Lako osvaja Triple krunu i sve ostale utrke, vlasnici odlučuju da krenu u pohod na Europu i to u Francusku. U Cannu u svojoj prvoj utrci pobjeđuje favorizirane konkurente za nekoliko dužina.

6.3. Cijene trkaćih konja

6.3.1. Najskuplja trkača grla u svijetu

Najskuplji konj ikada prodan, Fusaichi Pegasus (slika 11.) poznat je trkaći konj. On je osvojio Kentucky Derby 2000. godine, a završio svoju natjecateljsku karijeru s devet startova, šest pobjeda i dva gubitaka. (<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>) Još impresivnije je što je Fusaichi Pegasus osvojio 1.994.400 \$ tijekom svoje karijere. Nakon što se povukao iz utrke, Fusaichi Pegasus postao najtraženiji konja za rasplod. On je također postao najskuplji konj kada ga je irski uzgajivač Coolmore Stud, 2000 godine kupio za 70 milijuna \$. U početku mu je naknada za rasplod postavljena na 150.000 \$. Nakon razočaravajuće uzgojne karijere Fusaichi Pegasus sada živi u Kentuckyju kao rasplodni pastuh uz naknadu od 7.000 \$, čime je postao najskuplji (i najmanje isplativ) konj ikad prodan.

Slika 11. Fusaichi Pegasus, najskuplji trkači konj

(<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>)

Kao trkači konj Shareef Dancer(Slika 12.) izvodi skromno počevši pet utrka, postavljanjem 3-1-0 rekorda, zaradio je 246.463 \$.(<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>)Prateći njegovu natjecateljsku karijeru kupio ga je Emir od Dubai za 40 milijuna \$ u 1983. Zahvaljujući korijenima Northern Dancer, od Shareef Dancera se očekivalo da će biti prvoklasan pastuh. Shareef Dancer je imao vrlo uspješnu i profitabilnu karijeru kao oca, uzgojni konj u čijoj kombinaciji dobitak prelazi više od 2 milijuna \$.

Slika 12.Shareef Dancer

(http://www.sporthorse-data.com/horse/10099162/013/Horse_Glory_Of_Dancer-big.jpg)

Trenutno konj koji drži rekord (16 milijuna dolara) za najskupljeg Engleskog toplokrvnjaka ikad prodanog na aukciji, Green Monkey (Slika 13.) je još jedan potomak legendarnog Northern Dancer.(<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>) S takvom lozom velike stvari se očekivalo od konja, ali kao trkač Green

Monkey je neuspješan, samo se natjecao u tri utrke prije mirovinie a završni ništa boljim rezultatom od trećeg u utrci iako je bio favorit za pobjedu. Njegova zarada tokom karijere iznosi oskudnih 10.440 \$. Otkad je napustio takmičenja, konj živi na Floridi, kao rasplodni pastuh uz naknadu od 5.000 \$.

Slika 13. Green Monkey

(<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>)

6.3.2. Najskuplja trkača hrvatska grla

Božo Vidović vlasnik je 32 trkača konja, a prodao je 50 posto vlasništva grla Kastilo, trogodišnjeg konja njemačkog uzgoja, i to za 200.000 eura. To je rekordna cijena za koju je prodano grlo u vlasništvu hrvatskog trenera. Kupac je Team Valor International koji je ujedno vlasnik trenutačno najboljeg svjetskog konja Animal Kingdom koji je pobjednik Kentucky Derbyja i Dubai World Cupa za 2013. godinu. Vlasnik trenutačno najskupljeg trkaćeg konja Hrvat, Toni Šantić. Njegova kobilu vrijedi 50 milijuna dolara, bila je triput zaredom pobjednik derbija u Melbourneu.. Još nekoliko ljudi u Hrvatskoj ima vrhunske i skupe trkače konje, poput Ive Serdara, koji za sebe kaže da živi za taj sport. Trenutačno ima u vlasništvu 15 trkaćih konja. (<http://www.vecernji.hr/hrvatska/najskuplja-hrvatska-grla-ante-todoric-platio-kobilu-102000-eura-545444>)

7. TRKAČA KARIJERA GALOPSKIH KONJA

Galoperi obično počinju da se takmiče u drugoj godini života. (Traulović, 2009.) Poslije ujahivanja i privikavanja na sedlo, jahača i stazu, dvogodišnjaci se laganim treningom, koji se u velikoj mjeri prilagođava njihovoj konstituciji i temperamentu. Tada se pripremaju za prave utrke koje su kraće, a zatim s vremenom, postepeno razvijajući se te staze produžavale. Prvi napor ih očekuje u trećoj godini, u koju ulaze snažniji, iako tek kao četverogodišnjaci se smatraju galoperima u punoj snazi. Poslije utrka tijekom treće godine života možemo govoriti o kvaliteti konja, kome pored brzine doprinosi i zdravstveno stanje – osobina vrlo važna za rasplod.

Mnogi konji slabije konstitucije posustanu zbog zamora, povreda ili bolesti i ne polože sve ispite, pri čemu najbolji nastavljaju da trče i u četvrtoj, petoj i šestoj godini, nerijetko sve bolje i bolje. (Traulović 2009.) Vlasnici često povlače svoja grla iako bi mogli još da trče, osim ako se ne radi o izuzetnim grlima, kako bi se izbjegao rizik od eventualnih povrjeda ili poraza koji bi umanjili njihovu priplodnu vrijednost. Trkača karijera galopera obično traje 3-4 godine.

7.1. Trening punokrvnih trkačkih konja

Treniranje punokrvnih trkačkih konja je mnogo teže od treniranja quartera ili konja za daljinsko jahanje. Metaboličke potrebe punokrvnjaka koji trče na udaljenostima od 1000 do 3200 metara su različite od potreba quaterera koji trče na kratkim udaljenostima. Mora im se omogućiti dovoljna količina energije za mišićni rad. Treneri punokrvnjaka, treningom moraju razviti i anaerobne i aerobne mehanizme za iskorištavanje mišića. Ti ciljevi mogu se postići na više načina, što se postiže različitim metodama treninga. Trening galopera ima tri faze: Prva faza je trening izdržljivosti brzinom manjom od 600 metara u minuti, druga faza je kombinirani aerobni i anaerobni trening brzinom od 750 do 850 metara u minuti (70- 80% maksimalne brzine) a treća faza je anaerobni trening za razvijanje brzine i ubrzanja.

7.2. Svjetski rekordi u galopskim utrkama

Svjetski rekordi rasnih utrka						
Udaljenost	Konj	Starost	Težina	Staza	Datum	Vrijeme
4F	Ameri Brilliance	4	121	Timonium	23.08.2003.	0:43.76
4"F	Valiant Pete	4	121	Los Alimitos	11.08.1990.	0:49.20
5F (T)	Procreate	7	116	Gulfstream	09.04.2005.	0:53.79
5"F (T)	Pembroke	5	120	Hollywood Park	05.07.1995.	1:00.46
6F	G Malleah	4	120	Turf Paradise	08.04.1995.	1:06.6
6"F	Sabertooth	7	118	Emerald Downs	22.05.2005.	1:13.00
7F	Soaring Free	5	126	Woodbine	24.07.2004.	1:19.38
7"F	Awesomo Daze	5	119	Hollywood Park	23.11.1997.	1:26.26
1 Milja	Mr. Light	6	118	Gulfstream	01.03.2005.	1:31.41
1 1/16 Milja	Told	4	123	Penn National	14.09.1980.	1:38.00
1 1/8 Milja	Kostroma	5	117	Santa Anita Park	20.10.1991.	1:43.92
1 3/16 Milja	Toonerville	4	120	Belmont Park	07.02.1976.	1:51 2/5
1 L' Milja	Double Discount	4	116	Santa Anita Park	09.10.1977.	1:57 2/5
1 3/8 Milja	With Approval	4	118	Hialeah Park	17.06.1990.	2:10.20
1 " Milja	Hawkster	3	121	Belmont Park	14.10.1989.	2:22 4/5
1 5/8 Milja	Tom Swift	5	110	Santa Anita Park	23.08.1978.	2:37.00
1l' Milja	Paper Junction	4	123	Saratoga	10.11.1985.	2:50 2/5
2 Milje	Petrone	5	124	Hollywood Park	23.07.1969.	3:18.00

Tablica 1. Svjetski rekordi rasnih utrka

(<http://www.horsehats.com/horse-racing-records.html#World>)

8. JAHAI - JOCKEYJI I OPREMA ZA JAHAI I KONJA

Jahač je osoba koja sudjeluje u utrkama i mora imati licencu (dozvolu utvrđenu određenim pravilnikom.) Licencu za jahanje izdaje Udruženje za galopski sport Srbije. Prva učenička licenca izdaje se na osnovu potvrde trenera da je učenik najmanje trenirao godinu dana i da je savladao vještinu jahanja o čemu konačno mišljenje daje provjerom stručna komisije UGKSS. Svaki jahač je dužan prilikom mjerenja da pokaže mjeraču svoju licencu. U suprotnom, mjerač može odbiti da ga izmjeri.(članak 143. iz pravilnika o ravnim galopskim utrkama Srbije) Jahač može da prima uputstva samo od vlasnika i trenera grla koje jaše. (čl.144.)

Jahači se dijele na:

- a) jahače koji imaju 30 ili više pobjeda (jockeyi);
- b) jahače koji imaju najmanje 10 pobjeda, ali manje od 30 pobjeda (aspiranti);
- c) jahače koji nemaju 10 pobjeda (učenici).

Jahači iz prethodnog stava pod b) dobivaju popust od 2 kg u svim utrkama, osim u klasnim i grup utrkama. Jahači iz prethodnog stava pod c) dobivaju u svim utrkama, osim u klasnim i grup utrkama, popust od 3,5 kg. Propozicijama utrka može se ukinuti popust za jahače u pojedinim utrkama.(čl.145.) U klasnim i grup utrkama učenici ne mogu jahati, osim ako to organizator utrka posebno ne odobri.(čl.146.) Jahači, strani državljani mogu jahati u utrkama ako imaju licencu svoje zemlje i dokaz da se ne nalaze pod suspenzijom ili kaznom.

- Oprema za jahaća (Slika 14.): jockeyska kapa, jockeyski dres (različitih boja, označavaju registriranu boju dresa natjecatelja), jahače hlače(rajterice), zaštitne naočale ,jahače čizme, jahače rukavice, korbač (Flander, 1975.).

Slika14. Oprema jockeya

(<http://presspack.rte.ie/wp-content/blogs.dir/2/files/2013/02/The-Irish-Road-to-Cheltenham-Group-Shot.jpg>)

- Oprema za konja(Slike 15 i 16.): trkaće sedlo - ima jednake dijelove kao i turnirsko sedlo samo je manje i lakše. Težina mu se kreće od 0,5 do 4 kg. Podsedlica –na njoj se nalazi registracijski broj natjecatelja,laka uzda ,oglavina, bandaže,kapa za glavu.(Flander, 1975.).

Slika 15.i 16.a) Oprema za konja glaposkim utrka b) Galopsko sedlo

(<http://visual.merriam-webster.com/images/sports-games/equestrian-sports/horse-racing-turf/jockey.jpg>,

<http://www.equestrianstylist.com/wpcontent/uploads/2013/03/onesaddle.jpg>)

9. NESREĆE

Postoje mnoge opasnosti u utrkama i za konja i jahača: konj može posrnuti, pasti, ili pasti kada preskače preponu, izlažući tako i džokeja i konja u opasnosti od gaženja i ozljeda. (<http://jama.jamanetwork.com/article.aspx?articleid=192461>)

Anna Waller, član Odjela za hitnu medicinu na Sveučilištu u Sjevernoj Karolini, koautor četverogodišnjeg istraživanje džokejskih ozljeda, izjavila je za New York Times da je "Od 1000 džokeja koji jašu (u godini dana), više od 600 medicinski su tretirali ozljede. " Dodala je da je gotovo 20% od njih su teške ozljede glave i vrata. Studija izvještava 6.545 ozljeda tijekom godina 1993-1996. Više od 100 jahača poginulo u SAD-u u razdoblju od 1950 do 1987. (<http://www.cdc.gov/niosh/topics/HorseJockey/>)

Konji se također suočavaju s opasnostima u utrkama. 1,5 konja umirena svakom 1000 startu u SAD-u. Američki Jockey Club u New Yorku procjenjuje da je oko 600 konja uginulo na trkalištima tijekom 2006. godine, Jockey Club u Hong Kongu izvijestio daleko manju brojku od 58 konja na 1000 startova. Nagada se da su lijekovi koji se koriste u konjskim utrkama u SAD-u koje su zabranjene drugdje su odgovorni za višu stopu smrti u SAD-u. (<http://abcnews.go.com/Sports/Story?id=2857650&page=3>)

Slika 17. Jockey Tony McCoy pada s konja.

(https://en.wikipedia.org/wiki/Horse_racing#/media/File:Tony_McCoy_fall.jpg)

10. GALOPSKE UTRKE U EUROPI

10.1. Europska i mediteranska Federacija konjičkih utrka

Europska i mediteranska Federacija konjičkih utrka (engl. European & Mediterranean Horseracing Federation. (<http://www.euromed racing.eu/>) EMHF je osnovana kako koordinator promicanje utrka punokrvnih konja u regiji, kako bi poduprli svoj ugled i zaštitili svoj integritet, i razvijali odnose između institucija odgovornih za razvoj ovog sporta. EMHF je dio Vlasti Međunarodne federacije konjičkih utrka.

Slika 18. Europska i mediteranska Federacija konjičkih utrka
(<http://www.euromed racing.eu/>)

10.2. Velika Britanija

Konjičke utrke su drugi najgledaniji sport u Velikoj Britaniji, a jedan od najranije osnovanih sportova, u povijesti datira prije mnogo stoljeća. (Wikipedi-Horseracing in Great Britain). Ovaj sport stvara više od 3,7 milijardi eura za Britansku ekonomiju. Glavni sportski događaji kao što su Royal Ascot and Cheltenham Festival važni su datumi kako za

Britanski tako i za međunarodni sportski i društveni kalendar. Galopske utrke zauzele su mjesto u ovoj zemlji još od rimskih vremena, od kada su tradicija i neka pravila ostala ne promijenjena još i danas. Jockey klub, osnovan 1750, kodificirali su pravila utrka, te je jedan od njegovih članova, admiral Rous postavio temelje za sustav hendikepiranja, uključujući i skalul: težina-za-dob. Britanija je također dom za neke od najvećih svjetskih kulturnih hipodroma uključujući Newmarket, Ascot i Cheltenham i mnogih svjetskih legendarnih utrka, uključujući i Epsom Derby, Grand National i Cheltenham Gold Cup. Velika Britanija je također proizvela neke od najvećih džokeja, uključujući Sir Gordon Richards i Lester Piggott. Britanija također je povijesno bila iznimno važno središte za uzgoj punokrvnjaka. Britanija je dom za neke od svjetski najvažnijih ravnih utrke i trkaćih susreta.

Dok su drevni utrke konja poput Kiplingcotes Derby i Newmarket Gradskog Plate sada uglavnom zanimljivosti, postoje mnoge starije utrke koje su zadržale modernu relevantnost. Pet Britanskih klasika - The 1000 Guineas, The 2.000 Guineas, The Oaks, Derby i St. Leger - osnovane su potkraj 18. i početkom 19. stoljeća i dalje predstavljaju vrhunac postignuća za svaku generaciju konja. Struktura i udaljenost tih utrka, ako ne i imena utrka, usvojeni su od strane mnogih drugih europskih konjskih trkaći velesila, kao što je Irska. Royal Ascot je veliki festival ravnih utrka u Europi i privlači konja iz cijelog svijeta. Moderan st sezona u Velikoj Britaniji sada vrhunaca s britanskog prvaka Day, festival prvenstva utrke, također održanoj u Ascot. Vrhunac modernih ravnih utrka u Britaniji dolazi sa British Champions Day, festivala šampionskih utrka, koji se također odvija u Ascotu.

10.3. Irska

Irska ima bogatu povijest utrke konja. (Barich, B. 2005.) *A Fine Place to Daydream: Racehorses, Romance, and the Irish*. Random House Publishing. Dokazi za to postoje i danas, a začetnici su galopskih utrka s preponama, koje su popularnije od ravnih galopskih utrka. Kao rezultat toga, svake godine, irski ljubitelji galopskih utrka putuju u velikom broju na značajan događaj National Hunt kalendara, Cheltenham Festival, a posljednjih godina konji u irskom vlasništvu ili uzgoju dominiraju tim događajem. Irska ima uspješan uzgoj engleskih punokrvnjaka potaknut povoljnim poreznim tretmanom. Najveći svjetski uzgoj punokrvnih konja, Coolmore Stud je irski (pored onih u SAD-u i Australiji).

U posljednjih nekoliko godina, irski uzgojeni i uvježbani konji su uživali značajan uspjeh u glavnim utrka diljem svijeta. Različiti konji ostvarili su pobjedu u jednoj ili više British 2000 Guineas, Epsom Derby i Prix de l'Arc de Triomphe, koje se smatraju da su tri najprestižnije utrke u Europi. U 6 navrata u Epsom Derbyu između 2008 i 2013, irski konji popunili su 20 od prvih 30 plasmana i pobjedili 5 puta.

10.4. Francuska

Francuska ima jednu od glavnih trkaćih konjičkih industrija u Europi. (Horse racing - Wikipedia, 2014.) To je dom poznate Prix de l'Arc de Triomphe koja se održava na Longchamp trkalištu, najbogatije utrke u Europi i druge najbogatije trke utrke na svijetu, nakon Japanskog Kupa, s nagradom od 4 milijuna eura (oko US \$ 5.200.000). Ostale glavne utrke uključuju Grand Prix de Paris, Prix du Jockey Club (francuski Derby) i Prix de Diane. Osim Longchamp, Francuska ima još dva važna hipodroma za ravne galopske utrke, a to su Chantilly i Deauville. Tu je i manji, ali ipak je važan sektor preponskih utrka, a Auteil trkalište je najpoznatije. Upravno tijelo je France Galop.

10.5. Mađarska

Mađarska ima dugogodišnju tradiciju galopskih utrka. Prva utrka konja u Pešti se spominje 6. lipnja 1827. godine. Iako utrke konja u Mađarskoj nisu popularane, niti prestižne kao što su u zapadnoj Europi, zemlja je poznat po proizvodnji nekih međunarodno poznatih trkaćih konja. Najistaknutiji od njih je Kincsem, oždrebljen 1874 godine, koji je najuspješniji punokrvni konj ikad, nakon što je osvojio 54 utrka u 54 utrke. U novije vrijeme, najznačajniji konj iz mađarskog uzgoja je Overdose, konja koji je osvojio svojih prvih 12 utrka, uključujući i utrke u Njemačkoj i Italiji, a završio na četvrtom mjestu u kraljevskom Stand Stakes na Royal Ascot.

10.6. Italija

Povijesno gledano, Italija je bila jedna od vodećih europskih nacija u galopskim utrka, iako iza Velike Britanije, Irske i Francuske u veličini i prestižu. (Lee,2014) Pokojni Talijanski uzgajivač konja Federico Tesio je jedan od visokih ličnosti uzgojne industrije engleskih punokrvnaka. U posljednjih nekoliko godina, međutim, sport u zemlji pretrpio

veliku financijsku krizu. Iako je od male važnosti u širem svijetu galopskih utrka, popularna talijanska utrka Palio di Siena (lokalno poznata kao Il Palio, konjska utrka održavaju dva puta svake godine 2. srpnja i 16. kolovoza u Sieni, u kojoj je konj i jahač predstavlja jedan od sedamnaest Contrade, dijelove grada. Veličanstvena povorka prethodi utrci, koja privlači posjetitelje i gledatelje iz cijelog svijeta.

10.7. Češka

Postoji 15 hipodromi u Češkoj, od kojih su najpoznatiji Pardubice trkalište, gdje se odvija najpoznatija utrka u zemlji, Velka Pardubicka (steeplechase) od 1874. godine. (<http://www.freewebs.com/becher123/abriefhistory18841978.htm>) Od 1907. utrke također su održavaju na središnjem hipodromu u Pragu - Velka Chuchle. Međutim, prva službena utrka organizirana je 1816. od strane cara Franje II u blizini Kladruby iznad Labema. Češka Sezona utrke konja obično počinje početkom travnja, a završava u studenom. Utrke se odvija uglavnom vikendom i tu je obično jedan susret subotom i jedan nedjeljom. Konjske utrke, kao i uzgoj rasnih konja, organizira Jockey Club Češke, osnovana 1919.

10.8. Belgija

Konjske utrke u Belgiji odvija na tri prostorima - hipodromu Wellington u Ostende (otvoren u 1883 u čast Arthur Wellesley, prvi vojvoda od Wellingtona), Hippodroom Waregem u Waregem u Flandriji i hipodromu de Wallonie u Monsu, Valoniji. (Horse racing, Wikipedija 2014.)

10.9. Poljska

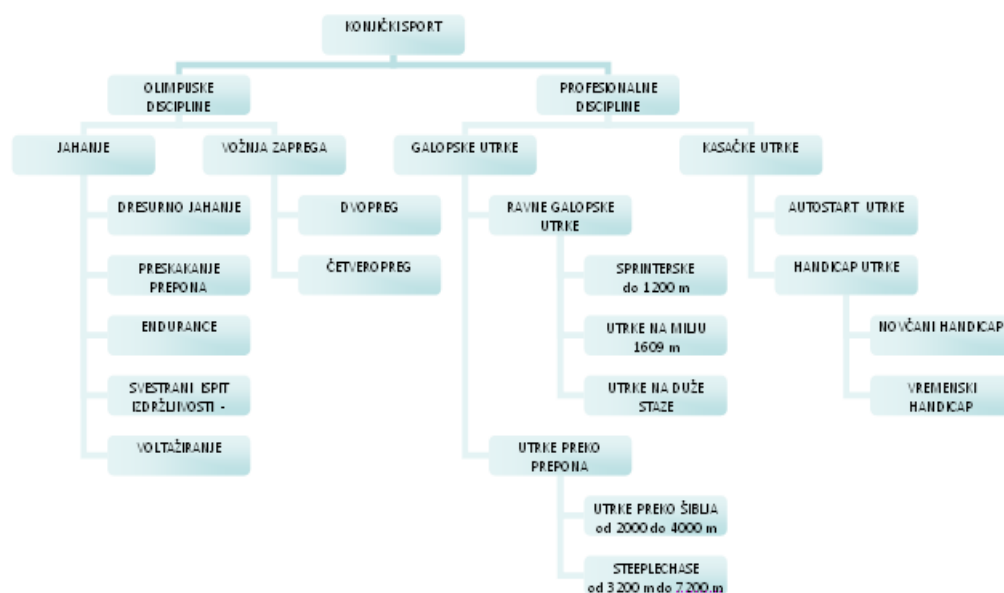
Utrke konja u Poljskoj datiraju u 1777. godinu, kada je konj u vlasništvu poljskog plemića Kazimierza Rzewuskog pobijedio konja engleskog otpravnika poslova, Sir Charlesa Whitwortha na putu iz Woli do Ujazdów dvorca. (Horse racing ,Wikipedija 2014.) Prva redovna utrka je organizirana u 1841. godine na Mokotów polju u Varšavi od strane Towarzystwo Wyścigów Konnych sam Wystawy Zwierząt Gospodarskich w Królestwie Polskim (na engl. the Society of Horse Racing in Congress Poland). Glavna trkaća staza u Poljskoj je Varšavski Służewiec trkalište. Trkaća industrija ozbiljno je ograničena tijekom komunističke ere, kada kockanje, glavni izvor financiranja, je bio protuzakonit.

10.10. Srbija

Od 1820. godine održavale su se utrke pastuha, koje su imale namjenu poticaja uzgoja boljih pastuha. Prva nagrada u njima je bila jabuka i u njoj dukat. U Beogradu je prva utrka održana 14.4. 1863.godine održane su tri utrke, dužina staze iznosila je 1400 m. Već prve utrke su bile regulirane suvremenim pravilnikom, koji je imao i hendikep. Godine 1866. održane su prvi put i preponske galopske utrke. Početkom 20. stoljeća dolazi do velike aktivnosti konjičkih sportskih organizacija, međutim u razdoblju od 1914.-1918. godine pada broj konja u Srbiji. Početkom dvadesetih godina dolazi do oporavka konjogojstva pa npr. Ljubičevo 1924. godine ima 45 punokrvnih engleskih kobil. U Srbiji najveći hipodrom je onaj u Beogradu izgrađen 1914. godine i od tada je, osim u toku ratova, stalno u uporabi. U Srbiji galopske utrke imaju puno veći značaj nego u Hrvatskoj, uz veće broj hipodroma i utrka, mogu se pohvaliti i vrlo poznatim konjima koji imaju kultni značaj u galopskom sportu. (Flander, M.,1975.)

11. GALOPSKI SPORT HRVATSKOJ

Sportsko konjogojstvo u Republici Hrvatskoj čine tri saveza: Hrvatski kasački savez (kasački sport), Hrvatski galopski savez (galopski sport) i Hrvatski konjički savez (daljinsko jahanje, dresurno jahanje, military, preponsko jahanje, zaprežni sport i parakonjaništvo). Sportski konji potječu većinom iz domaćeg uzgoja s 54,25% i uvoza 45,75%. Republika Hrvatska je uvezla sportske konje iz 18 zemalja među kojima najviše iz Njemačke, Mađarske i Belgije (Baban i sur. 2011.) Konjički savezi prate konjičke sportove kroz suđenja, pripremu i organizaciju konjičkih natjecanja, usmjeravaju konjičke klubove, educiraju sportaše i trenere u konjičkim sportovima i slično. Sve aktivnosti vezane uz konjičke sportove u Republici Hrvatskoj usklađene su pravilnicima Federation Equestre Internationale (FEI).

Slika 19. Organiziranost konjogojstva i konjičkog sporta u RH (Baban i sur, 2013.a)

11.1. Galopske utrke u Hrvatskoj

Održavanje galopskih utrka u našim krajevima datira od 1878. godine kada su na imanju grofa Julija Jankovića u Jankomiru trčane utrke preko zapreka na distancama od 3 milje i utrke u ogradi na 1,5 milju (HSC, 2004). Godinu dana kasnije 1879. godine osnovano je «Društvo za dizanje zemaljskog konjogojstva u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji» u okviru kojeg je djelovalo i «Hrvatsko-slavonsko zemaljsko društvo za utrku». Iste godine u Zagrebu je osnovan i «Jockey Club». Treba istaknuti da su tih godina djelovala i druga trkališta diljem Hrvatske: Varaždin, Bjelovar, Osijek i Sinj. Krajem 19. i

početkom 20. stoljeća utrke u Zagrebu bile su na zavidnoj razini, tako da je na nivou bivše Jugoslavije osnovan u Zagrebu i «Jugoslavenski Jockey Club» sa sjedištem u Jurišićevoj ulici 18, a osnivanje je bilo 30. listopada 1919. godine. Jugoslavenski Jockey Club je kasnije preseljen u Beograd. U pogledu uzgoja tih godina sport je opskrbljivan iz tadašnjih privatnih, državnih i područnih ergela poput ergele u Iloku knezova Odescalch, u Cabuni pokraj Virovitice grofa Aladara Jankovića, u Vukovaru grofa Eltza, u državnoj ergeli Kutjevo, Vinkovci, Valpovo, Lipik, Daruvar i dr.(Korabi, N. 2006a)

11.2. Galopski konjički klubovi u Hrvatskoj

- Galopski klub „Avalon“ Zagreb

Galopski klub “Avalon” Zagreb je športska udruga registrirana u svibnju 2010. god., pri Gradskom uredu za opću upravu Grada Zagreba. Klub je osnovan u cilju promicanja, razvitka i unapređenja galopskog športa u Gradu Zagrebu.

- KK Serdar

Sada u svom vlasništvu imaju 6 kobila. Sulimana, kobila koja je došla iz Baden-Badenu ide u pripust. Trčala je prošle godine u Beču i povrijedila se. Od ostalih kobila tu je Irtidaa - koja je trčala u Beču (2 puta druga) i Budimpešti (dobila utrku). Classic Gem je dobila hrvatski derby, te utrku u Sinju 2 puta zaredom. Jednu novu kobila iz Francuske, Vesponettu, mlada dvogodkinja s vrlo dobrim „papirom“. Imaju još jednog mladog pastuha iz Francuske, a u Srbiji smatraju da je najbolji dvogodski proizvod s ovog dijela Balkana. U Zagrebu se treniraju 4 grla u njegovom vlasništvu a to su Sarry, Irtidaa, Vesponetta i Classic Gem. U Srbiji imaju grla Panter Toma, Temooz, Pariz, Tahir šesti, Roman Province, Sweet Cake i Vatrene macu. Temooz je osvojio 2 puta zaredom Memorijal dr. Franje Tuđmana u Sinju, isti konj, isti vlasnik, isti jockey – to se još nije dogodilo i to nitko nije osvojio. (<http://www.kk-serdar.hr/>)

Slika 20. Obitelj Serdar (Ivo, Nikola i Marko), jockey Đorđe Perović i grlo Jazz Police)

www.kk-serdar.hr/fotogalerija

- Galopski klub Vreba

Svoju dugogodišnju ljubav prema konjima obitelj Zorica zaokružila je 1995. Godine kad je osnovan konjički klub Vreba Hrvace koji je ove godine preimenovan u galopski klub Vreba Hrvace. Preko trideset godina uzgajanja engleskih punokrvnjaka za utrke i za alkarska nadmetanja. Konji obitelji Zorica postizali su sjajne rezultate na gotovo svim hipodromima na kojima su nastupali kako u bivšoj zemlji tako i poslije rata u Sloveniji, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini te na hipodromima u Hrvatskoj. Od konja koji obilježili povijest kluba najpoznatije grlo Danby konj koji je od 1992.-1995. godine bio najbolji konj. Od ostalih konja konja u prošlosti kluba najistaknutiji su Assija, Petrinju, Wendover Lady, Danbija 2(sina slavnog Danbija) inače pobjednika prvog Hrvatskog derbija, Kikija, Šarmantnu, Hoh Surprise, Dommettes, Laru, a u povijest odlazi i Sepsegem sjajna kobila koja je i pokazala da je odličan galoper, ipak okončala je karijeru i ostat će u klubu za rasplod.

Sadašnjost kluba su sve odreda sjajni galoperi Harry, Kulchar, Pairot, Velebit te nova kobila Asta la Luce i sa razlogom mogu se očekivati nove velike utrke i pobjede galopskog kluba Vreba i obitelji Zorica.

11.3. Održane galopske utrka u Hrvatskoj u 2015. godini

Međunarodna galopska utrka u Zagrebu održana 06.04.2015. godine

» 3. MEMORIJAL DAVOR GUDAC «							
Natjecatelj: 4		Upis: 300,00 (3,0%)		Fond nagrada 10,000 kn		Udaljenost: 1200m Trava	
Rb.	Ime konja	Džokej	Rezultat	Vrijeme	Nagrada	Težina	(+) Težina
3	323KZKARAT(CRO)	PeterPožar	1/3	1:23:900	4.500	62,0	+1,5
1	Groszek(PL)	JanHavlik	2/3		2.000	59,5	0,0
2	OmShakti(PL)	ŽanSovan	3/3			59,5	0,0

Tablica 2. Rezultati utrke » 3. MEMORIJAL DAVOR GUDAC «

» 3. MEMORIJAL JOSIP JOVIĆ «							
Natjecatelj: 5		Upis: 300,00 (3,0%)		Fond nagrada 10,000 kn		Udaljenost: 1400m Trava	
Rb.	Ime konja	Džokej	Rezultat	Vrijeme	Nagrada	Težina	(+) Težina
2	ARGENTARIO (GER)	ŽeljkoIlić	1/5	1:26:800	4.500	59,00	0,0
3	Miss Brooch (GER)	JanHavlik	2/5		2.000	51,5	+5,5
5	Panzerotta(IRE)	SašaGlogovac	3/5			58,0	+1,0
1	Gardakapitany(HUN)	AleksandarŠašić	4/5			59,0	+1,0
4	VikiDi(CRO)	TihomirVujković	5/5			58,0	+1,0

Tablica 3. Rezultati utrke » 3. MEMORIJAL JOSIP JOVIĆ

» EUROHERC OSIGURANJE D.D. «							
Natjecatelj: 7		Upis: 300,00 (3,0%)		Fond nagrada 10,000 kn		Udaljenost: 1800m Trava	
Rb.	Ime konja	Džokej	Rezultat	Vrijeme	Nagrada	Težina	(+) Težina
2	SINGIDUNUM(SRB)	Željkoilić	1/7	1:53:010	4.500	60,0	0,0
7	Mejdan(IRE)	JanHavlik	2/7		2.000	60,5	0,0
5	Prodigy(CRO)	MilošMilojević	3/7		1.500	58,0	+4,0
4	Star Lady(CRO)	AleksandarŠašić	4/7			59,0	+1,0
3	LanSasta(IRE)	TihomirVujković	5/7			62,0	0,0
1	Toshiro(IRE)	SašaGlogovac	6/7			61,0	0,0
6	MakeChampion(SVN)	ŽanSovan	7/7			58,0	+1,5

Tablica 4. Rezultati utrke » EUROHERC OSIGURANJE D.D. «

Međunarodna galopska utrka u Zagrebu održana 30.5.2015.godine

»I.KUP PJ HIPODROM ZAGREB«							
Natjecatelj: 6		Upis: 300,00 (3,0%)		Fond nagrada 10,000 kn		Udaljenost: 1600m Trava	
Rb.	Ime konja	Džokej	Rezultat	Vrijeme	Nagrada	Težina	(+) Težina
4	MISS BROOCH(GER)	JanHavlik	1/6	1:39:190	4.500	52,0	+6,0
2	Vesponetta(FR)	StanislavGeorgiev	2/6		2.000	56,5	+3,5
6	Gardakapitany(HUN)	Goran Mešetović	3/6		1.500	59,0	0,0
1	VikiDi(CRO)	SašaGlogovac	4/6			58,0	0,0
5	Pocta(CZE)	CristianGnesi	5/6			57,0	0,0
3	Mistrall(SVN)	MilošMilojević	6/6			58,0	0,0

Tablica 5. Rezultati utrke »I.KUP PJ HIPODROM ZAGREB«

»I.KUP UDRUGE UZGAJIVAČA BORIČKOG ARAPSKOG KONJA«							
Natjecatelja: 4		Upis: 300,00 (3,0%)		Fond nagrada 10,000 kn		Udaljenost: 2000m Trava	
Rb.	Ime konja	Džokej	Rezultat	Vrijeme	Nagrada	Težina	(+) Težina
4	GROSZEK (PL)	StanislavGeorgiev	1/3	2:27:140	4.500	60,0	0,0
1	KuhaylanZaidKarat(CRO)	JanHavlik	2/3		2.000	64,0	0,0
3	Kabir IbnKublaij(CRO)	MilošMilojević	3/3			56,0	0,0

Tablica6. Rezultati utrke »I.KUP UDRUGE UZGAJIVAČA BORIČKOG ARAPSKOG KONJA«

»KUP GRADA ZAGREBA«							
Natjecatelja: 6		Upis: 300,00 (3,0%)		Fond nagrada 10,000 kn		Udaljenost: 2000m Trava	
Rb.	Ime konja	Džokej	Rezultat	Vrijeme	Nagrada	Težina	(+) Težina
2	MEJDAN (IRE)	JanHavlik	1/5	2:06:700	4.500	59,00	0,0
4	TheStory(GB)	PeterPožar	2/5		2.000	58,5	+1,5
1	Toshiro(IRE)	Goran Mešetović	3/5		1.500	61,0	0,0
6	Prodigy(CRO)	StanislavGeorgiev	4/5			58,5	+1,5
3	Zaira(CRO)	MilošMilojević	5/5			56,5	+0,5

Tablica 7. Rezultati utrke »KUP GRADA ZAGREBA«

12. ZAKLJUČAK

Galopske utrke zauzimaju najviše mjesto u hijerarhiji različitih disciplina konjičkog sporta, sa daleko najvećim obratom novca, što je ovu disciplinu uzdiglo na nivo jedne od najmoćnijih industrijskih grana. Vrhunsko galopsko grlo može svome vlasniku donijeti veliko bogatstvo, budući da su u zemljama sa razvijenim konjičkim sportom nagrade u velikim utrkama veoma visoke. U galopskom sportu vrlo je bitna povezanost i skladnost između jahača- jockeyja i konja. Kako je kod svih utrka najvažnije zdravlje konja, postoje posebne kontrole za dobrobit zdravlja konja. Kao najelitniji segment konjičkog sporta, konjičke su utrke zaštitni znak svih svjetskih hipodroma a često i nositelj njihove cjelokupne djelatnosti. Za razliku od natjecanja u olimpijskim disciplinama konjičkoga sporta kod kojih to nije uobičajeno, konjičke utrke neizostavno su povezane sa klađenjem na njihov ishod. U Hrvatskoj galopski sport počeo se razvijati izgradnjom Hipodroma u Zagrebu, a danas se održava nekoliko međunarodnih utrka godišnje. Klubovi koji se bave uzgojem trkaćih konja u Hrvatskoj u svom vlasništvu imaju vrhunska grla koja svoje rezultate pokazuju na međunarodnim natjecanjima kako kod nas tako i izvan zemlje. Galopski sport kod nas nije dovoljno razvije ali ima potencijal koji treba iskoristi.

13. POPIS LITERATURE

1. About Us Irish Horseracing Authority Pregledano:13. 9.2015 Dostupno na :
(<http://www.goracing.ie/HRI/Resource-Centre/About-HRI/>)
2. A Fine Place to Daydream: Racehorses, Romance, and the Irish. Random House Publishing. Brome, D. (1998): Encyclopedia of the horse. Bounty Books. Octopus Publishing Group, London
3. Crook, L. (1997): Encyclopedia of the horse. Greenwitc Editions. Bibliophile House. London
4. M.Čačić,N. Korabi, I. Čurik ,M. Baban : Analiza stanja uzgoja arapske pasmine konja u Republici Hrvatskoj
5. Flander, M. (1975.): Enciklopedija fizičke kulture 1, Zagreb (453.-463., 476.-479. str.)
6. Europska i mediteranska Federacija konjičkih utrka Pregledano 13.9.2015. Dostupno na:
(<http://www.euomedracing.eu/>)
7. Galopski klub Avalon Pregledano:15.9.20015. Dostupno na : (<http://gk-avalon.hr/>)
8. Galopski klub Vreba Pregledano 13.9.2009. Dostupno na :
(http://www.restoranvrebahrvice.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=51)
9. Hermesen J (2003.) : Konji enciklopedija243.-246. str)
10. Hipodrom Zagreb Pregledano: 13.9.2015. Dostupno na :
(<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=97>)
11. Horseracing in Great Britain Pregledano:13.9.2015 Dostupno na:
(https://en.wikipedia.org/wiki/Horseracing_in_Great_Britain)
12. Horse racing Pregledano :13.9.20 Dostupno na :
(<https://en.wikipedia.org/wiki/Horseracing>)
13. Hrvatski galopski savez Pregledano : 13.9.2015. Dostupno na: (<http://crogallop.com.hr/>)
14. Hrvatski stočarski centar (2004): Godišnje izvješće konjogojstva 2003. Zagreb
15. Hrvatski stočarski centar (2006): Godišnje izvješće konjogojstva 2005. Zagreb
16. Kidd, J. (1995): The Horse, the complete guide to horse breeds and breeding. Tiger Books International PLC. ISBN 1-85501-070-4
17. K K Serdar Pregledano : 13.9.2015. Dostupno na : (<http://www.kk-serdar.hr/>)
18. Korabi, N. (2006a): Analiza uzgoja engleskog punokrvnjaka u Republici Hrvatskoj. Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Diplomski rad.

19. Korabi, N., M. Čačić, I. Čurik, M. Baban (2006b): Povezanost tjelesnih mjera i linear scoring obilježja u engleskog punokrvnjaka. 41. Znanstveni skup hrvatskih agrnoma, Opatija 13.-17.veljače 2006.
20. Ivanković A., Caput-Jogunica R. , Ramljak J. (2013.) : Jahanje(91.-93.str.)
21. Ivanković A. (2004.) : Konjogojstvo (306-309 str.)
22. Jockey Injuries in the United States Pregledano: 15.9.2015. Dostupno na :
(<http://jama.jamanetwork.com/article.aspx?articleid=192461>)
23. Marx, Willem (2007-02-08). "Danger Out of the Gate What's Behind the High Rate of Deaths Among U.S. Racehorses?"Dostupno na:
(<http://abcnews.go.com/Sports/Story?id=2857650&page=3>)
24. Mitchell, F., Leimbach J. (2004): Racehorse breeding theories. The Russell Meerdink Company Ltd. Wisconsin
25. Mottershead, Lee (16. 4. 2014). "Italy axed from European Pattern". Racing Post. Retrieved 26 April 2014 Pregledano 13.9.2015. Dostupno na:
(<http://www.racingpost.com/news/horse-racing/italy-axed-from-european-pattern/1638458/#newsArchiveTabs=last7DaysNews>)
26. Najskuplja hrvatska grla Pregledano: 15. 9. 2015. Dostupno na :
(<http://www.vecernji.hr/hrvatska/najskuplja-hrvatska-grla-ante-todoric-platio-kobilu-102000-eura-545444>)
27. Pejić N.(1996.) KONJI Equus Caballus (333.-343.str.)
28. Pravilnik o ravnim galopskim utrka (Beograd, 2012.)Pregledano: 13.9.2015. Dostupno na :(<http://www.bgturf.com/2012/doc/GalopskiPravilnik2012.pdf>)
29. Safety and health in the horse racing industry Pregledano (15.9.2015.) Dostupno na:(<http://www.cdc.gov/niosh/topics/HorseJockey/>)
30. Sardelić, B. (1999): Uzgoj engleskog punokrvnjaka u Republici Hrvatskoj. Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Diplomski rad. Stanišić Z., Šupica M.:
31. Sportski konji , uzgoj i trening
32. Stanišić Z., Šupica M.: Sportski konji , uzgoj i trening (154.-158.str.)
33. The 10 most expensive racehoses. Pregledano 13.9.2015. Dostupno na:
(<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>)
34. The Velka Pardubicka - A Brief History 1874-1978Pregledano: 13.9.2015. Dostuopno na:
(<http://www.freewebs.com/becher123/abriefhistory18841978.htm>)
35. Trailović D., Kiricojević M,(2012.) : Dobrobit trkaćih konja. Kongresni centar Novosadskog sajma (2012.) : Zbornik predavanja trećeg regionalnog savjetovanja –

- uzgoj, reprodukcija i zdravstvena zaštita konja-, Univerzitet u Beogradu , fakultet veterinarske medicine str. (43.-49.str.)
36. Tralović D.R., Tralović R. D., Lazić J.M. (2009.) Konjarstvo i konjički sport (2.-12. str., 41.-43., 91-97., 149.-155.) Beograd.
37. Tralović D. (2009.): Sportsko konjarstvo (3.-9.str.)
38. Varaždin-povijest konjičkog sporta Pregledano: 13.9.2015. Dostupno na: (<http://www.vecernji.hr/hrvatska/najskuplja-hrvatska-grla-ante-todoric-platio-kobilu-102000-eura-545444>)

14. SAŽETAK

Galopske utrke su zasigurno najfascinantniji vid konjičkog sporta ,u njima se konj giba svojim najprirodnijim načinom kretanja ,a to je - galop. Galopske utrke su svakako najraširenije utrke u svijetu i ima ih od Engleske, odakle su potekle, pa preko Europe i Amerike sve do Hong Konga i Australije. U europski najpopularnije su utrke u Engleskoj gdje su i nastale,zatim Irskoj, Češkoj,Italiji. U tim utrkama nastupaju grla punokrvnog engleskog uzgoja sa svojim jahačima koji su lagani i zovu se džokej (eng.jockey). Grla tog uzgoja su vrlo skupa i nagrade u takvim utrkama su znatno više od onih u kasačkim.

15. SUMMARY

Gallop races are definitely the most fascinating aspect of equestrian sport, in them the horse moves its most natural way of moving, and it is - a gallop. Gallop races are definitely the most widespread race in the world and there are from England, where they came from, and across Europe and America all the way to Hong Kong and Australia. In Europe, the most popular races in England, where they were made, followed by Ireland, the Czech Republic, Italy. In these races appear throat of English thoroughbred breeding with their riders, which are light and they are called jockey (eng. jockey). Horses of that breeding are very expensive and the prizes in such races are significantly higher than in the trot races.

16. POPIS SLIKA

Slika 1. Natjecanje vojnika i oficira u Varaždinu 1887.godine

Izvor:<http://cavalier-noir.org/zivot-stil/1-dio-varazdin-povijest-konjickog-sporta/> (15.9.2015)

Slika 2. Speelachase preponske utrke

Izvor: http://www.france-galop.com/uploads/tx_fgpccontent/Gras_Savoye_prez_evenement__04.jpg (15.9.2015.)

Slika 3. Galopske utrke na snijegu

Izvor: swiss-image.ch (Andy Mettler) (13.9.2015.)

Slika 4. Shematski prikaz Hipodroma u Zagrebu

Izvor: Ivanković,2004.

Slika 5. Engleski punokrvnjak

Izvor:
http://www.vef.unizg.hr/org/stocarstvo/webaplic/predavanja_web/3.semestar_web/I.K_web/PASMINE%20I%20OPCA%20PASMINSKA%20SVOJSTVA_files/slide0006_image014.jpg (15.9.2015.)

Slika 6. Arapski Punokrvnjak

Izvor:
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/54/Halterstandingshotarabianone.jpg> (10.9.2015.)

Slika 7.Quarter

Izvor:
https://de.wikipedia.org/wiki/American_Quarter_Horse#/media/File:Quarter_Horse_Bucks_kin.JPG (13.9.2015.)

Slika 8. Spomenik Secretariatu u Belmot parku (Traulović,2009.)

Slika 9. George Woolf on Seabiscuit

Izvor:
https://en.wikipedia.org/wiki/Seabiscuit#/media/File:Seabiscuit_workout_with_GW_up.jpg (16.9.2015.)

Slika 10. Statua u prirodnoj veličini , Kincsem park, Budimpešta

Izvor :https://en.wikipedia.org/wiki/Kincsem#/media/File:Statue_of_Kincsem.JPG (13.9.2015.)

Slika 11. Fusaichi Pegasus, najskuplji trkači konj

Izvor: <http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold> (15.9.2015.)

Slika 12. Shareef Dancer

Izvor: (http://www.sporthorse-data.com/horse/10099162/013/Horse_Glory_Of_Dancer-big.jpg) (13.9.2015.)

Slika 13.Green Monkey

Izvor: (<http://www.horsecollaborative.com/most-expensive-horses-ever-sold/>) (15.9.20015.)

Slika14.Oprema jockeya

Izvor: (<http://presspack.rte.ie/wp-content/blogs.dir/2/files/2013/02/The-Irish-Road-to-Cheltenham-Group-Shot.jpg>) (13.9.2015.)

Slika 15. Oprema za konja glaposkim utrkama

Izvor : (<http://visual.merriam-webster.com/images/sports-games/equestrian-sports/horse-racing-turf/jockey.jpg>) (13.9.2015.)

Slika 16. Galopsko sedlo

Izvor: (<http://www.equestrianstylist.com/wpcontent/uploads/2013/03/onesaddle.jpg>) (13.9.2015.)Izvor: (<http://www.euromedracimg.eu/>) (15.9.2015.)

Slika 17.Jockey Tony McCoy pada s konja.

(https://en.wikipedia.org/wiki/Horse_racing#/media/File:Tony_McCoy_fall.jpg) (15.9.2015.)

Slika 18.Europska i mediteranska Federacija konjičkih utrka

Slika 19. Organiziranost konjogojstva i konjičkog sporta u RH (Baban i sur, 2013.a)

Slika 20. Obitelj Serdar (Ivo, Nikola i Marko), jockey Đorđe Perović i grlo Jazz Police

Izvor: (www.kk-serdar.hr/fotogalerija) (15.9.2015.)

17. POPIS TABLICA

Tablica 1. Svjetski rekordi rasnih utrka

Izvor:(<http://www.horsehats.com/horse-racing-records.html#World>)

Tablica 2. Rezultati utrke » 3. MEMORIJAL DAVOR GUDAC «

Izvor : <http://crogallop.com.hr/>

Tablica 3. Rezultati utrke » 3. MEMORIJAL JOSIP JOVIĆ «

Izvor : <http://crogallop.com.hr/>

Tablica 4. Rezultati utrke » EUROHERC OSIGURANJE D.D. «

Izvor : <http://crogallop.com.hr/>

Tablica 5. Rezultati utrke »I.KUPPJHIPODROMZAGREB«

Izvor : <http://crogallop.com.hr/>

Tablica 6. Rezultati utrke »I.KUP

UDRUGEUZGAJIVAČABORIČKOGARAPSKOGKONJA«

Izvor : <http://crogallop.com.hr/>

Tablica 7. Rezultati utrke »KUP GRADA ZAGREBA«

Izvor : <http://crogallop.com.hr/>

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Poljoprivredni fakultet u Osijeku

Završni rad

Galopske utrke u zemljama Europske Unije

Gallop races in the European Union

Petra Stražanac

SAŽETAK

Galopske utrke su zasigurno najfascinantniji vid konjičkog sporta ,u njima se konj giba svojim najprirodnijim načinom kretanja ,a to je - galop. Galopske utrke su svakako najraširenije utrke u svijetu i ima ih od Engleske, odakle su potekle, pa preko Europe i Amerike sve do Hong Konga i Australije. U europski najpopularnije su utrke u Engleskoj gdje su i nastale,zatim Irskoj, Češkoj,Italiji. U tim utrkama nastupaju grla punokrvnog engleskog uzgoja sa svojim jahačima koji su lagani i zovu se džokej (eng.jockey). Grla tog uzgoja su vrlo skupa i nagrade u takvim utrkama su znatno više od onih u kasačkim.

Ključne riječi: Galop, jockey, nagrada

SUMMARY

Gallop races are definitely the most fascinating aspect of equestrian sport, in them the horse moves its most natural way of moving, and it is - a gallop. Gallop races are definitely the most widespread race in the world and there are from England ,where they came from, and across Europe and America all the way to Hong Kong and Australia. In Europe, the most popular races in England, where they were made, followed by Ireland, the Czech Republic, Italy. In these races appear throat of English thoroughbred breeding with their riders, which are light and they are called jockey (eng.jockey) Horses of that breeding are very expensive and the prizes in such races are significantly higher than in the trot races.

Key Words:Gallop, jockey, prizes